

UZASADNIENIE

W dniu 30 maja 2014 r. (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W. wystąpił przeciwko B. W. i M. W. z pozwem o zapłatę kwoty 61.784,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty, powód wniósł nadto o zasądzenie od pozwanych na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wywiezionego powództwa powód wskazał, że jest w posiadaniu weksla własnego wystawionego przez pozwanego B. W. i poręczonego przez pozwaną M. W., który został wypełniony wobec niespłacenia przez pozwanego należności wynikających z umowy leasingu nr K 114793, a to w szczególności rat leasingowych, odszkodowania należnego powodowi wskutek wypowiedzenia umowy, odsetek od tych płatności oraz kary umownej za niezwrócenie przedmiotu leasingu. Powód argumentował przy tym, że pomimo wezwania do wykupu weksla pozwany nie spłacił należności ani nie podjął w tym zakresie żadnych czynności zmierzających do ugodowego zakończenia sporu. Z powyższych względów, w ocenie powoda, wniesienie pozwu było zasadne.

(pozew - k. 2 - 4)

W dniu 05 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Mokotowa w W. w sprawie II Nc 18266/14 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym nakazując pozwanym B. W. i M. W. zapłacenie solidarnie na rzecz powoda całości żądanej kwoty 61.784,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty a nadto kwoty 4.389,50 zł tytułem kosztów postępowania.

(nakaz zapłaty - k. 19)

Od powyższego nakazu zapłaty pozwani B. W. i M. W. skutecznie wnieśli zarzuty domagając się jego uchylenia i oddalenia powództwa w całości. W uzasadnieniach swoich zarzutów pozwany B. W. argumentował, że nie zalega powodowi z zapłatą żądanej kwoty i wyjaśnił, iż umowa leasingu została rozwiązana z winy powoda, zaś przedmiot umowy został zwrócony stronie powodowej. Niezależnie od powyższego pozwany B. W. podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powołując się na treść art. 118 k.c. Pozwana M. W. zakwestionowała aby złożyła swój podpis na wekslu jako poręczyciel. Nie zgłosiła przy tym w wywiezionych zarzutach od nakazu zapłaty żadnych wniosków dowodowych. Z kolei pozwany wniósł jedynie o przeprowadzenie dowodu z protokołu zdania pojazdu.

(zarzuty pozwanego B. W. – k. 23 – 24, zarzuty pozwanej M. W. – k. 30 - 31)

W odpowiedzi na zarzuty z dnia 23 lipca 2015 r. strona pozwana wniosła o utrzymanie w całości w mocy wydanego w sprawie nakazu zapłaty. Pozwany przedstawił wyliczenie żądanej sumy wekslowej, na którą złożyło się: 5.461,91 zł tytułem zaległych na dzień wypełnienia weksla rat leasingowych za luty, październik i listopad 2010 r., 36.442,81 zł tytułem pozostałej do zapłacenia kwoty wynagrodzenia natychmiast wymagalnego wobec wypowiedzenia umowy (wyliczone po sprzedaży przedmiotu leasingu) oraz kwota 34.105,15 zł tytułem części odsetek za opóźnienie w wysokości podwójnej ustawowej, naliczanych zgodnie z pkt. 4.6 OWUL. Powód argumentował również, że pozwani co prawda zgłaszają zarzut przedawnienia roszczenia, jednakże nie wskazują jego zasadności, zaś jego zdaniem w przedmiotowej sprawie nie upłynęły żadne terminy przedawnienia. Strona powodowa podniosła także, iż kwestionowanie prawdziwości podpisu pozwanej M. W. wymaga udowodnienia że podpis na wekslu nie został przez nią złożony, czego pozwana nie uczyniła.

(odpowiedź na zarzuty - k. 72 – 73)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 października 2008 r. pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (jako finansującym) a B. W. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) (jako korzystającym) zawarta została umowa leasingu operacyjnego nr K

114793, której przedmiotem był autobus marki V. (...) o wartości 274.500 zł. Integralną część umowy stanowiły ogólne warunki umowy leasingu. W załączniku nr 1 do umowy strony ustaliły harmonogram zapłaty rat wynagrodzenia leasingowego. Zgodnie z tabelą rat wynagrodzenie miało być płatne do 5 dnia każdego miesiąca, w 60 ratach, których wysokość została określona według wskaźnika procentowego.

(okoliczności niesporne; dowód: umowa leasingu wraz z załącznikiem nr 1 - k. 80 – 83, OWUL – k. 84 - 85)

Na zabezpieczenie ewentualnych zobowiązań korzystającego wobec finansującego mogących powstać z tytułu zawartej umowy B. W. wystawił weksel własny in blanco. Weksel został poręczony przez M. W..

(dowód: weksel - k. 5, § 5 umowy leasingu - k. 80 - 81)

W dniu wystawienia weksla B. W. podpisał również deklarację wekslową, w której upoważnił finansującego do wypełnienia weksla w każdym czasie w przypadku naruszenia przez korzystającego z warunków umowy leasingu na sumę odpowiadającą wszelkim zobowiązaniom korzystającego wobec finansującego, wynikającym z umowy leasingu nr K 114793. Jako miejsce płatności weksla wskazano rachunek (...) Sp. z o.o. w Banku (...) S.A.

(dowód: deklaracja wekslowa do umowy leasingu nr K 114793 - k. 86).

W przypadku niezapłacenia w terminie jakiegokolwiek raty lub jej części wynikającej z umowy korzystający zobowiązał się bez dodatkowego wezwania zapłacić zaległą kwotę wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za każdy dzień zwłoki, licząc od dnia następującego po dacie wymagalności do dnia zapłaty. Ponadto strony określiły zasady rozliczenia umowy w razie wypowiedzenia lub wygaśnięcia umowy leasingu przed upływem podstawowego okresu jej trwania.

(dowód: pkt. 4.6. OWUL, pkt. 4.9 OWUL - k. 84)

Wobec bezskutecznego upływu terminu płatności należności wynikających z umowy leasingu łączącej strony powód (...) Sp. z o.o. wypowiedział umowę i wypełnił weksel in blanco wystawiony przez pozwanego ad. 1 i poręczony przez pozwaną ad. 2 na kwotę 61.784,05 zł wzywając jednocześnie do jego wykupu w terminie do 25 czerwca 2012 r. Na sumę wekslową złożyły się: kwota 5.461,91 zł z tytułu zaległych rat leasingowych za luty, październik i listopad 2010 r., kwota 36.442,81 zł tytułem pozostałej do zapłacenia sumy wynagrodzenia natychmiast wymagalnego skutkiem wypowiedzenia umowy, pomniejszona o cenę uzyskaną ze sprzedaży przedmiotu leasingu w wysokości 115.000 zł netto (odszkodowanie) oraz kwota 34.105,15 zł tytułem części odsetek od zaległych rat leasingowych i odszkodowania w wysokości podwójnej ustawowej, w tym 3.439,51 zł odsetek należnych do dnia wypowiedzenia umowy. Powyższe należności zostały naliczone zgodnie z pkt. 4.6 oraz pkt. 4.9 (...).

(okoliczności niesporne; dowód: przedstawienie weksla z umowy leasingu nr K 114793 do zapłaty - k. 6; weksel - k. 5, rozliczenie – k. 74 ,OWUL – k. 84 - 85)

W dniu 18 stycznia 2011 r. korzystający zwrócił powodowi we wskazane miejsce przedmiot leasingu. Pojazd ten został sprzedany w dniu 19 kwietnia 2011 r. za kwotę 141.450 zł brutto (115.000 zł netto).

(dowód: protokół przyjęcia przedmiotu leasingu – k. 25, umowa sprzedaży – k. 87)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z przywołanych powyżej dokumentów, których autentyczność oraz treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Wskazać należy również, iż okoliczności bezsporne w ogóle nie wymagały wykazywania ich prawdziwości za pomocą dowodów zgodnie z dyspozycją art. 229 - 230 k.p.c., bowiem zostały przez strony wprost przyznane, bądź też nie zostały zaprzeczone, co zostało przez Sąd ocenione na zasadzie przywołanych przepisów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, skutkiem czego zaskarżony nakaz zapłaty należało utrzymać w całości w mocy.

Podstawę roszczeń wywodzonych przez stronę powodową w przedmiotowej sprawie stanowił weksel własny in blanco wystawiony przez B. W. oraz poręczony przez pozwaną M. W., stanowiący zabezpieczenie ewentualnych roszczeń strony powodowej wynikających z umowy leasingu numer K 114793, który następnie został wypełniony przez powoda wobec niewywiązania się przez pozwanego z tejże umowy leasingu.

Weksel jest papierem wartościowym, ucieleśniającym bezwarunkowe i abstrakcyjne zobowiązanie pieniężne osób, które złożyły na nim podpisy. Zobowiązanie powstałe na skutek podpisania weksla podlega regulacjom ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282). Zgodnie z art. 17 przywołanej ustawy osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksłu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz nabywający weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika. W judykaturze utrwalony jest jednak pogląd, że wykluczenie zarzutów opartych na stosunkach osobistych pomiędzy dłużnikiem wekslowym, a określonym wierzycielem nie dotyczy sytuacji, gdy wierzycielem jest remitent. Tym samym sytuacja dłużnika wekslowego zależy od tego, czy odpowiada on wobec pierwszego wierzyciela (remitenta), czy też wobec kolejnego wierzyciela wekslowego (kolejnego nabywcy weksla). W pierwszej z wymienionych sytuacji dopuszcza się możliwość podnoszenia zarzutów dotyczących tzw. stosunku podstawowego łączącego strony, ale tylko w przypadku, gdy podmiotem odpowiadającym z weksla jest wystawca - w oparciu o dyspozycję art. 10 wspomnianej ustawy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 07 stycznia 1967 r., III CZP 19/66). Taka sytuacja ma miejsce w przedmiotowej sprawie, gdzie pozwanym jest wystawca weksla oraz poręczyciel wekslowy odpowiadający tak jak wystawca (art. 32 ust. 1 w zw. z art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wekslowe). Należy jednak podkreślić, iż przeniesienie sporu stron na płaszczyznę stosunku podstawowego nie zmienia faktu, iż niniejszy proces nadal ma charakter tzw. procesu wekslowego, w którym siła dowodowa dokumentu weksla jest tak duża, że na stronie powodowej spoczywa jedynie obowiązek wskazania z jakiego tytułu domaga się zapłaty oraz przedstawienia stosownego wyliczenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 09 marca 2011 r., I ACa 122/11), natomiast ciężar wykazania, że weksel został uzupełniony niezgodnie z łączącym strony porozumieniem, a także ciężar udowodnienia innych stawianych zarzutów, spoczywa na dłużnikach wekslowych (m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 października 2011 r., VI ACa 383/11, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/2000, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 lipca 2005 r., I ACa 23/2005).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należało dojść do wniosku, że strona powodowa zrealizowała ciężące na niej obowiązki i wskazała, że dochodzi roszczenia zabezpieczonego wekslem z tytułu nienależytego wykonania przez pozwanego ad. 1 łączącej strony umowy leasingu, a nadto przedstawiła wyliczenie sumy wekslowej w piśmie procesowym wniesionym w dniu 23 lipca 2015 r. (k. 72 - 73), natomiast pozwani, nie kwestionując ważności samego weksla in blanco, nie udowodnili, wbrew spoczywającemu na nich w tym przedmiocie ciężarowi dowodu, podniesionych przez siebie zarzutów.

Podstawę roszczeń dochodzonych przez powoda w przedmiotowej sprawie, o czym już wcześniej wspomniano, stanowił stosunek podstawowy w postaci umowy leasingu łączącej stronę powodową z pozwanym B. W., w szczególności powód domagał się od pozwanych zapłaty solidarnie: kwoty 5.461,91 zł tytułem rat leasingowych zaległych na dzień wypełnienia weksla, kwoty 36.442,81 zł tytułem przyszłego wynagrodzenia leasingowego w rozumieniu art. 709 (15) k.c. oraz sumy 34.105,15 zł z tytułu części odsetek karnych naliczanych zgodnie z zapisem pkt. 4.6 OWUL. Z kolei pozwani nie kwestionowali, że pozwanego B. W. łączyła z powodem umowa leasingu, nie przeczyli również temu, że umowa została rozwiązana. Wobec żądań strony powodowej stawiali natomiast następujące zarzuty: zarzut niezalegania przez pozwanego z żadną zapłatą, zarzut rozwiązania umowy leasingu z winy powoda, zarzut dotyczący zwrotu przedmiotu leasingu stronie powodowej, zarzut niepodpisania poręczenia przez pozwaną M. W. oraz zarzut przedawnienie dochodzonego przez powoda roszczenia. Przy czym na poparcie stawianych zarzutów pozwani nie przedstawili żadnych dowodów (z wyjątkiem dołączonego do zarzutów pozwanego dowodu z dokumentu zwrotu przedmiotu leasingu), nie wystąpili także w tym zakresie z żadną inicjatywą dowodową. Należy w tym miejscu

przypomnieć, że zgodnie z dyspozycją art. 493 § 1 k.p.c. pismo zawierające zarzuty wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty. W piśmie pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości, czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy oraz okoliczności faktyczne i dowody. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w zarzutach bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Zdaniem Sądu wszystkie powyższe podniesione przez pozwanych zarzuty nie mogły wpłynąć na treść wydanego rozstrzygnięcia. Odnosząc się do pierwszego z nich, a mianowicie do zarzutu niezalegania przez pozwanego z żadną zapłatą wobec powoda – czyli de facto zarzutu nieudowodnienia żądania, to należy powtórzyć, że to na pozwanych spoczywał obowiązek udowodnienia w przedmiotowym procesie, iż suma dochodzona przez stronę powodową, na jaką uzupełniony został weksel, wyliczona została w sposób nieprawidłowy, zaś zobowiązanie pozwanego z tytułu umowy leasingu jest niższe lub w ogóle nie istnieje. Właściwym środkiem dowodowym do tego celu byłaby opinia biegłego do spraw rachunkowości, pozwani jednakże takiego wniosku nie zgłosili w swoich zarzutach od nakazu zapłaty, nie można więc uznać, aby udowodnili zasadność podnoszonego zarzutu. Wobec tego w świetle zgromadzonego materiału dowodowego należało uznać iż suma, na jaką uzupełniono weksel, tj. 61.784,05 zł, odpowiada zobowiązaniom finansowym korzystającego – pozwanego wobec (...) Sp. z o.o. w W. wynikającym z łączącej strony umowy leasingu. Podstawą wypełnienia weksla na powyższą kwotę były zapisy pkt. 4.6, 4.9 oraz 10.9 OWUL regulujące kwestię rozliczeń w przypadku wypowiedzenia umowy. Z kolei jeśli chodzi o zarzut pozwanego B. W. dotyczący rozwiązania umowy leasingu z winy powoda, to wskazać należy, iż strona pozwana w żaden sposób nie uzasadniła ani nie sprecyzowała tego zarzutu – tj. z jakich przyczyn miałby mieć on wpływ na zasadność roszczenia. Zresztą zarzut ten również nie został przez pozwanego udowodniony, nie mógł więc przemawiać za oddaleniem powództwa. Jeśli chodzi o zwrot przedmiotu leasingu, to niespornie pozwany zwrócił go powodowi. Jednakże zgodnie z zapisem pkt. 10.9 OWUL w przypadku wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym korzystający zobowiązuje się niezwłocznie zwrócić przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko, do miejsca i w terminie wskazanym przez finansującego oraz zapłacić wszelkie zaległe należności wraz z odsetkami, wynikającymi z pkt. 4.6. W świetle powyższego zapisu niewątpliwie zwrot przedmiotu leasingu był więc obowiązkiem pozwanego. Z kolei powód w wyliczeniu sumy wekslowej nie wskazał, aby na żadaną przez niego kwotę złożyło się odszkodowanie z tytułu niezwrócenia lub opóźnienia w zwrocie przedmiot leasingu. Tym samym również ten wywiedziony przez pozwanego zarzut Sąd uznał za chybiony.

Odnosząc się do podnoszonego przez oboje pozwanych zarzutu, iż pozwana M. W. nie podpisała poręczenia wekslowego za wystawcę, wskazać należy, że zgodnie z podstawową zasadą samodzielności podpisów każdy z podpisanych na wekslu odpowiada indywidualnie, niezależnie od ważności zobowiązań pozostałych osób podpisujących weksel (art. 7 Prawa wekslowego). Tak więc ewentualny fakt niezłożenia przez M. W. poręczenia wekslowego i tak nie wpływałby na odpowiedzialność pozwanego, który z kolei nie kwestionował, że sporny weksel in blanco podpisał. Z kolei sama pozwana tak podniesionego zarzutu w żaden sposób nie udowodniła, co więcej - na poparcie swych twierdzeń nie zaoferowała żadnych dowodów i nie wystąpiła również z żadną inicjatywą dowodową w tym przedmiocie. Niewątpliwie bowiem zarzut niezłożenia podpisu na wekslu wymagał udowodnienia w drodze opinii biegłego z zakresu grafologii, zaś pozwana nie wystąpiła z takim wnioskiem.

Ostatni z podnoszonych przez pozwanych zarzutów dotyczył przedawnienia dochodzonego przez stronę powodową roszczenia. Instytucję przedawnienia w prawie wekslowym regulują art. 70 i 71 ustawy Prawo wekslowe (w stosunku do weksla in blanco – w zw. z art. 102 i 104 ustawy), nie mają tu zaś zastosowania przepisy ogólne dotyczące terminów przedawnienia, określone w treści art. 117 – 125 k.c. Z art. 70 prawa wekslowego wynika, że roszczenia wekslowe przeciw akceptantowi ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat licząc od dnia płatności weksla, z kolei według treści art. 104 zd. 1 ustawy odpowiedzialność wystawcy wekslu własnego jest taka sama, jak akceptanta wekslu trasowanego. Trzeba tutaj zwrócić uwagę, że czym innym jest przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, a czym innym przedawnienie wekslowe. Obie instytucje różnią się m.in. początkiem biegu przedawnienia - termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego rozpoczyna bieg od dnia, w którym świadczenie ze stosunku podstawowego stało się wymagalne, natomiast początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego skierowanego

przeciwko wystawcy weksła własnego, zgodnie z art. 70 w zw. z art. 103 i 104 ustawy, liczy się od dnia płatności weksła. Tę samą zasadę stosuje się do weksli in blanco. Przedawnienie praw z weksła in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia. Przedawnienie roszczenia z weksła wręczanego bez wypełnienia daty płatności i bez zastrzeżeń co do tej daty rozpoczyna się z dniem płatności wpisanym na wekslu przez wierzyciela wekslowego. Treścią upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej towarzyszącej wystawieniu weksła in blanco, wręczanego dla zabezpieczenia określonego roszczenia, jest objęcie uzupełnienie weksła przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Odnosi się to również do przypadków użycia w deklaracji wekslowej zwrotu przewidującego możliwość wypełnienia weksła w każdym czasie oraz opatrzenia go datą płatności według uznania wierzyciela (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 04 lipca 2014 r., I ACa 21/14 LEX nr 1504408). Chodzi więc o to, że zarzut przedawnienia roszczenia będzie skuteczny wówczas, gdy w dacie uzupełnienia weksła roszczenie ze stosunku podstawowego będzie przedawnione. Natomiast w niniejszej sprawie jako termin zapłaty weksła in blanco powód wpisał na wekslu datę 25 czerwca 2012 r. (k. 6). Pozew został wniesiony w dniu 30 maja 2014 r., a zatem przed upływem 3 - letniego terminu przedawnienia określonego w Prawie wekslowym. Nadto pozwany nie wykazał, aby w dacie uzupełnienia weksła roszczenie ze stosunku podstawowego uległo przedawnieniu. Zgodnie ze wspomnianym art. 118 k.c., według którego jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - 3 lata – i tenże termin należy przyjąć dla przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego w niniejszej sprawie. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że powód dochodzi zapłaty zaległych rat leasingowych za luty, październik i listopad 2010 r., kiedy to strony łączyła jeszcze umowa, jak również jak również należności za okres późniejszy kiedy umowa ta została już wypowiedziana. A zatem wypełnienie weksła w 2012 r. nastąpiło przed upływem 3 - letniego okresu przedawnienia przewidzianego w treści art. 118 k.c. Tym samym zarzut przedawnienia w całości był chybiony.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 496 k.p.c., Sąd utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty wydany w dniu 05 czerwca 2014 r. pod sygn.. akt II Nc 18266/14.